

Karen Joy Fowler

MES VISI
NESAVAME
KAILYJE

KAREN JOY FOWLER

Mes visi nesavame kailyje

Iš anglų kalbos vertė Emilija Ferdmanaitė

VILNIUS 2016

UDK 821.111(73)-31
Fo-297

Versta iš:
We are all completely besides ourselves
by Karen Joy Fowler.
Published by the Penguin Group
Penguin Group (USA) Inc.,
375 Hudson Street, New York, 10014, USA

© Karen Joy Fowler, 2013
© Emilija Ferdmanaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2016
© Monika Puzauskaitė, viršelis, 2016
© Leidykla VAGA, 2016

ISBN 978-5-415-02420-9

I N M E M O R I A M

nuostabiai Wendy Weil,
kovotojai už knygas, gyvūnus
ir – abiejose kategorijose – mane

Atvirai šnekant, nors ir labai mėgstu apie tai
vaizdžiai kalbėti, jūsų beždžioniškasis praeities
periodas, ponai, nebus tolimesnis už maniškį. Ir
padus jis kutena visiems, vaikštantiems šia žeme:
tiek mažoms šimpanzėms, tiek dideliems achilams.

FRANCAS KAFKA, „PRANEŠIMAS AKADEMIJAI“*

* Knygoje panaudotas Teodoro Četrausko vertimas iš: Francas Kafka, Procesas. Pilis. Novelės, Vilnius: Vaga, 1995. Čia ir kitur – vertėjos pastabos.

PROLOGAS

Dabartiniai mano pažįstami nustebtų išgirdę, jog vaikystėje buvau tikra gražbylė. Iš tų laikų, kai man dveji, yra išlikęs namudinis filmukas: senamadiškas, begarsis, visai išblukęs – dangus baltas, mano raudoni sportbatukai pamėkliškai rausvi, – tačiau aiškiai matyti, kiek aš daug pliurpiu.

Užsiimu kraštovaizdžio dizainu: renku po vieną akmenėlį nuo žvyruoto įvažiavimo į mūsų kiemą, žygiuoju prie didelės skardinės geldos, įmetu, grįžtu atgal. Dirbu uoliai, bet demonstratyviai. Išpučiu akis tarsi nebyliojo kino žvaigždė. Žiūrovams pasigrožėti atkišu skaidrų kvarco gabalėlį, paskui įsidedu jį į burną, užsibroku už žando.

Pasirodo mano mama ir akmenėlį ištraukia. Paskui ji vėl dingsta už kadro, bet aš pradėdau ožiuotis – tai matyti iš mano gestų – ir mama sugrįžusi įmeta akmenėlį į geldą. Filmukas trunka kokias penkias minutes, ir visą tą laiką aš nesiliauju malusi liežuviau.

Po kelerių metų mama mums skaitys seną pasaką, kurioje vienai seseriai (vyresnėlei) kalbant iš burnos krenta rupūžės ir gyvatės, o kitai (jaunėlei) byra gėlės ir brangakmeniai, ir mano galvoje iškils šis vaizdinys – scena iš filmuko, kai mama įkiša ranką man į burną ir ištraukia deimantą.

Vaikystėje buvau baltapūkė, dailesnė nei dabar, o dar išsi-
pusčiusi prieš kamerą. Neklusnios garbanos sudrėkintos van-
deniu ir vienoje pusėje susegtos kaspinėlio formos segtuku su
žėručiais. Kas kartą pasukus galvą segtukas žybteli saulėje.
Maža rankelė mosteli į akmenėlių geldą. Visa tai, tikriausiai
sakau aš, visa tai vieną dieną bus tavo.

O gal ir visiškai ką kita. Nesupaisysi, ką aš ten kalbu. Fil-
muodami tėvai gėrėjosi ekstravagantiška mano žodžių gausa,
neišsenkančiu jų srautu.

Vis dėlto pasitaikydavo atvejų, kai mane tekdavo stabdyti.
Jeigu sugalvoji du dalykus, kuriuos norėtum pasakyti, išsi-
rink tą, kuris tau labiau patinka, ir pasakyk tik jį, sykį pata-
rė mama, mėgindama išmokyti mane gerų manierų, o vėliau
taisyklė buvo susiaurinta iki vieno iš trijų.

Kas vakarą tėtis sustodavo prie mano kambario durų pa-
linkėti saldžių sapnų, ir aš imdavau tarškėti neatsikvėpdama,
apimta nevilties, bandydama užlaikyti jį kambaryje vien savo
balsu. Būdavo, pamatau jo delną ant durų rankenos, durys
pradeda vertis. „Noriu papasakoti vieną dalyką!“ – šūkteliu
aš, ir durys pusiaukelėje sustoja.

– Pradėk nuo vidurio, – sakydavo tėtis, šešėlis, iš nugaros
apšviestas koridoriaus lempos, vakarais pavargęs kaip ir visi
suaugėliai. Lempa atsispindėdavo mano miegamojo lange tar-
si norus pildanti žvaigždė.

Pradžią praleisk. Pradėk nuo vidurio.

PIRMA DALIS

Uraganas, pūķis man ī nugarā īš praeities,
vis labiau rimo.

FRANCAS KAFKA, „PRANEŠIMAS AKADEMIJAI“

VIENAS

Taigi mano pasakojimo vidurys prasideda 1996-ųjų žiemą. Tuo metu mūsų šeima jau seniai buvo susitraukusi iki branduolio, išpranašauto seno namudinio filmuko, – aš, mama ir nematomas, už kameros besislepiantis tėtis. 1996-aisiais buvo prabėgę dešimt metų nuo tada, kai paskutinį sykį mačiau brolių, septyniolika – kai prapuolė sesuo. Visas mano pasakojimo vidurys susijęs su jų dingimu, nors jeigu nepasakyčiau, jūs gal ir nesuprastumėte. 1996-aisiais pasitaikydavo dienų, kai nė vieno iš jų neprisimindavau.

1996-ieji. Keliamieji metai. Ugninės Žiurkės metai. Prezidentu ką tik perrinktas Klintonas; viskas pasibaigs ašaromis. Kabulas pasidavė Talibanui. Pasibaigė Sarajevo apgultis. Čarlzas neseniai išsiskyrė su Diana.

Padangėje švystelėjo Heilio–Bopo kometa. Lapkritį pasklido gandas, kad kometos uodegoje pastebėtas Saturną primenantis objektas. Tais metais ryškiausias žvaigždės buvo klonuota avis Doli ir šachmatų kompiuteris „Deep Blue“. Rasta įrodymų, kad Marse esama gyvybės. Spėta, kad į Saturną panašus objektas Heilio–Bopo kometos uodegoje – ufonautų laivas. 1997-ųjų gegužę 39 žmonės nusižudė, tikėdamiesi šitaip į jį pakliūsią.

Tokiame kontekste aš atrodau visiškai normali. 1996-aisiais man buvo 22-eji, stūmiau penktus metus Kalifornijos universitete Deivise, tebebuvo bakalaurantė, o gal jau magistrantė – pakopų, reikalavimų, mokslinių laipsnių subtilybės manęs nuoširdžiai nedomino, tad ir mokslų baigimas nė iš tolo nesišvietė. Tėtis mėgo pabrėžti, kad mano išsilavinimas veikiau platus nei gilus. Jis dažnai tai kartodavo.

Bet aš nemačiau prasmės skubėti. Neturėjau jokių ypatingų ambicijų, nebent būti plačiai pripažinta arba slapta įtakinga – neapsisprendžiau, kas arčiau širdies. Didelio skirtumo ir nebuvo, nes joks magistro laipsnis negalėjo užtikrinti nei vieno, nei kito.

Mano tėvus, kurie vis dar mane išlaikė, tokia situacija vedė iš proto. Tais metais mano mamą kone viskas vedė iš proto. Jai tai buvo kažkas nauja – stiprinamosios teisėto susierzinimo dozės. Net atjaunėjo. Kažkada čia pareiškė nebenorinti būti vertėja ir tarpininke tarp manęs ir tėčio; nuo to laiko mudu bemaž nesikalbėjome. Nepamenu, kad mane tai būtų jaudinę. Mano tėtis pats buvo universiteto profesorius ir pedantas iki kaulų smegenų. Kiekvienoje jo frazėje slypėjo pamokymas – it kauliukas vyšnioje. Dar ir šiandien sokratiškasis metodas man sukelia norą kam nors įkąsti.

Tais metais ruduo prasidėjo staiga, lyg būtų įjėjęs pro praverstas duris. Vieną rytą, kai myniau dviračiu į paskaitas, virš galvos praskrido gausus berniklių pulkas. Aš jų nemačiau, nes apskritai neką teįžiūrėjau, tiktai girdėjau daugiabalsį gagenimą. Virš laukų tvyrojo meldų rūkas, o aš myniau per jį lyg per debesį. Meldų rūkas tai ne šiaip sau rūkas – jis nepraskysta, nedreifuoja, tik kybo nekintamas ir tirštas. Turbūt retas rizikuotų lėkti per nepermatomą pasaulį, bet aš turiu – bent vaikystėje turėjau – ypatingą polinkį į apgailėti-

nas nesėkmes ir kvailas avarijas, tad stengiausi tuo bent jau mėgautis.

Jaučiausi prisigėrusi drėgno oro, pati šiek tiek migruojanti, šiek tiek laukinė. Tai reiškė, kad galiu mažumėlę pafliртуoti bibliotekoje, jei tik rasiu, su kuo būtų verta, o gal užsisvajosiu per paskaitas. Anuomet dažnai jaučiausi laukinė; tas jausmas man patiko, tik jis niekur nevedė.

Per pietų pertrauką valgykloje kažką užsiskiaiu – greičiausiai karštą sumuštinį su sūriu, tarkime, kad tai buvo sumuštinis. Turėjau įprotį susikrauti knygas ant kėdės šalia savęs, kad išdygus įdomiam pašnekovui galėčiau jas skubiai patraukti, o neįdomius atbaidyčiau. Buvau dvidešimt dvejų, taigi mano supratimas apie įdomumą buvo žaliausias, koks tik gali būti, o ir pati sau toli gražu neatrodžiau įdomi.

Prie gretimo stalo sėdėjo porėlė: merginos tonas palaipsniui pakilo iki tiek, kad nebegalėjau nekreipti dėmesio.

– Tai sakai, tau trūksta erdvės? – šaukė ji. Vilkėjo trumpus mėlynus marškinėlius ir segėjo grandinėlą su stikliniu žuvies formos pakabuku. Ant nugaros driko ilgi tamsūs plaukai, supinti į palaidą kasą. Mergina atsistojo ir vienu rankos judesiu nušlavė nuo stalo indus. Turėjo gražius bicepsus; pamenu, ir aš užsimaniau tokių rankų.

Indai nukrito ant žemės ir sudužo; kečupas ir kola išsipylė ir sumišo su šukėmis. Fone tikriausiai skambėjo muzika, nes šiais laikais fone visada skamba muzika, visą mūsų gyvenimą lydi garso takelis (ir dažnai pernelyg ironiškas, kad būtų atsitiktinis; o ką, ne?), bet aš jos, tiesą pasakius, neprisimenu. Galbūt tvyrojo vien palaiminga tylą, pertraukiama riebalų spragėjimo gruzdintuvėje.

– Na kaip, patinka? Ir nediršk manęs tildyti. Štai, padariau tau daugiau erdvės.

Mergina pastūmė ir stalą, šis pasviro ant šono ir nuvirto.

– Dabar geriau? – Ji pakėlė balsą. – Ar galėtumėte visi išeiti, kad mano vaikas turėtų daugiau erdvės? Jam reikia žiauriai daug erdvės.

Ir ji sviedė savo kėdę į kečupo ir indų makalynę. Vėl pasklido duženos, pakvipo kava.

Visi sėdėjome sustingę – pakėlę prie lūpų šakutes, įmerkę į sriubą šaukštus, lyg kūnai, rasti po Vezuvijaus išsiveržimo.

– Nedaryk to, mieloji, – tarstelėjo vaikas, bet ji darė, ir jis daugiau nebekartojė.

Mergina prišoko prie kito stalo, ant kurio buvo paliktas padėklas su nešvariais indais. Ji metodiškai sudaužė viską, ką galėjo sudaužyti, ir išmėtė viską, ką galėjo išmėtyti. Druskinė nuriedėjo grindimis ir sustojo man prie kojų.

Kažkoks jaunuolis pakilo iš vietos ir šiek tiek užsikirsdamas pasiūlė jai susidėti nervus į konservus. Mergina paleido šaukštą, ir tas skambiai atsimušė jam į kaktą.

– Žinosi, kaip būti šiknių pusėje, – atrėžė ji. Jos nervai toli gražu nebuvo konservuoti.

Išpūtęs akis jaunuolis vėl atsisėdo.

– Man viskas gerai, – patikino mus visus, nors balse pasigirdo abejonė. O tada – nuostaba. – Eina šikt! Mane užpuolė.

– Šito šūdo man jau per daug, – pasakė merginos draugas. Jis buvo aukštas, siauro veido, vilkėjo plačius džinsus ir ilgą paltą. Nosis – aštri kaip peilis. – Pirmyn, draskykis, psichuota kale. Tik gražink buto raktus.

Mergina paleido dar vieną kėdę, ši praskriejo per metrą nuo mano galvos – sakau su geranoriška paklaida, nes atrodė kur kas arčiau, – pataikė į mano stalą ir jį apvertė. Čiupau lėkštę ir stiklinę. Knygos su trenksmu nukrito ant žemės.

– Ateik ir pasiimk, – atrėžė ji vaikinui.

Man tai pasirodė juokinga, tarsi virėjas kviestų vaišintis iš krūvos duženų, ir aš susijuokiau, konvulsyviai krektelėjau itantis – visi į mane sužiuro. Tada nustojau juoktis, nes juoktis nebuvo iš ko, ir visi vėl nususuko. Pro stiklines sienas mačiau, kad keli kieme vaikštinėję žmonės pastebėjo sujudimą ir sustojo paspoksoti. Pietauti traukusi trijulė stabtelėjo tarpduryje.

– Nemanyk, kad juos paliksiu. – Vaikinas žengė kelis žingsnius merginos link. Ši sugriebė saują kečupu išterliotų cukraus kubelių ir sviedė į jį. – Man jau gana, – tarė jis. – Tarp mūsų viskas baigta. Sukrausiu tavo mantą laiptinėje ir pakeisiu spyną.

Vaikinui nususukus mergina paleido į jį stiklinę – pataikė į ausį. Jis kluptelėjo, susvirduliavo ir viena ranka pačiupinėjęs ausį apžiūrėjo pirštus, ar nebėga kraujas.

– Tu man skolinga už dujas, – pridūrė jis neatsigręždamas. – Atsiųsk paštu.

Ir išėjo. Durims užsivėrus akimirką stojo tylą. Tuomet mergina atsigręžė į mus.

– Ko čia žiopsot, nevykėliai?

Ji pakėlė nuo žemės vieną kėdę, ir man pasidarė įdomu, ar padės ją į vietą, ar numes. Manau, ji ir pati negalėjo apsispręsti.

Pasirodė universiteto miestelio policininkas. Įtariai mane nužvelgė, laikydamas ranką ant pistoleto dėklo. Mane! Stovinčią prie apversto stalo ir kėdės, tebelaikančią nekaltą stiklinę pieno ir lėkštę su pusiau apgraužtu sumuštinium.

– Padėk juos, mieloji, – tarė jis. – Ir trumpam prisėsk.

Kur padėti? Kur prisėsti? Viskas aplinkui buvo nusiaubta, išskyrus mane pačią.

– Galime apie tai pasikalbėti. Papasakok man, kas vyksta. Kol kas tau niekas negresia.

– Ne šita, – paprotino jį už prekystalio stovėjusi moteriškė. Stambi ir sena – keturiasdešimties, o gal ir vyresnė, – su apgamu virš lūpos ir akių kampučiuose subėgusiu apvaду. „Visi jūs čia elgiatės taip, tarsi ši vieta jums priklausytų, – syki pareiškė ji man, kai gražinau į virtuvę mėšainį, kad labiau paskrudintų. – Bet jūs tik svečiai. Jums ir į galvą neateina, kad tai aš čia pasilieku.“

– Ta ilgšė, – paaiškino ji policininkui. Ir parodė pirštu, bet jis nekreipė į ją jokio dėmesio, nes buvo visiškai susitelkęs į mane, stebėjo mano judesius.

– Nurimk, – švelniai ir draugiškai pakartojo jis. – Kol kas tau niekas negresia.

Jis žengė į priekį, aplenkdamas merginą su kasa ir kėde. Už jo pečių mačiau jos akis.

– Kai reikia policininko, tai ir su žiburiu nerasi, – pasakė ji man. Ir nusišypsojo – jos šypsena buvo graži. Dantys balti ir dideli. – Nebus nedorėliams ramybės. – Ji iškėlė kėdę sau virš galvos. – Lieki be sriubos.

Ir sviedė kėdę atokiau nuo manęs ir policininko, durų link. Kėdė nusileido atlošu į žemę.

Kai policininkas nusigręžė pažiūrėti, aš paleidau iš rankų lėkštę ir šakutę. Garbės žodis, neketinau to daryti. Mano kairės rankos pirštai staiga ėmė ir atsigniaužė. Triukšmas vėl sugražino policininko dėmesį į mane.

Tebelaikiau puspilnę stiklinę pieno. Kilstelėjau ją, tarsi siūlydama tostą.

– Nedaryk to, – pasakė jis, šįsyk visai nedraugiškai. – Aš čia ne žaisti atėjau. Po velnių, nebandyk mano kantrybės.

Ir tada aš paleidau stiklinę ant grindų. Ji sudužo, pienas aptaškė vieną mano batą ir subėgo į kojinę. Ne tai, kad būčiau tiesiog paleidus. Trenkiau iš visų jėgų.

D U

Po keturiasdešimties minučių mudvi su psichuota kale susispaudusios it silkės skardinėje tupėjome Jolo apygardos policijos automobilyje, mat kriminalas išsipūtė iki tokio lygio, jog atlapaširdžiai universiteto miestelio policininkai patys nebepajėgė susidoroti. Maža to, mudvi buvome surakintos ant rankiais, kurie įsirėžė į riešus skaudžiau, nei kada nors galėjau įsivaizduoti.

Areštas tai panai kaip reikiant pakėlė ūpą.

– *Sakiau* jam, kad čia ne žaidimas, – kone žodis žodin atkartojo ji tai, ką man pasakė policininkas, bet veikiau apgaillestaudama, nei triumfuodama. – Labai džiaugiuosi, kad nusprendei sudalyvauti. Aš – Harlou Filding. Dramos katedra.

Kaip mane gyvą.

– Nepažįstu jokios Harlou, – atsakiau aš. Turėjau galvoje, nė vienos merginos, vardu Harlou. Vieną, pavarde Harlou, pažinojau.

– Pavadinta mamos garbei, kuri savo ruožtu pavadinta Džinos Harlou garbei. Todėl, kad Džina Harlou buvo graži ir protinga, o *ne* todėl, kad mamos tėvukas buvo senas gašlūnas. Kur jau ten. Tik ką ji gero nuveikė su tuo savo grožiu ir protu? Sakyk man, kokį pavyzdį galime iš jos imti?

Apie Džiną Harlou nenutuokiau ničnieko, išskyrus tai, kad ji turbūt vaidino filme *Vėjo nublokšti*, kurio nei buvau mačius, nei troškau pamatyti. Karas pasibaigė. Užteks apie jį.

– Aš – Rozmari Kuk.

– Rozmarinas – atminimams*, – tarė Harlou. – Nuostabu. Nepaprastai, nepaprastai malonu.

Ji pasikišo rankas po užpakaliu, o paskui po kojomis, kol surakinti riešai persisukę atsidūrė priekyje. Jei būčiau galėjusi padaryti tą patį, būtume galėjusios paspausti viena kitai ranką, kaip ji turbūt ir norėjo, bet man nepavyko.

Mus nuvezė į apygardos kalėjimą, kur šis manevras sukėlė tikrą sensaciją. Būrys policininkų susirinko pažiūrėti, kaip Harlou paslaugiai pritupia ir kelis sykius perlipa pirmyn ir atgal per surakintas savo rankas. Jų entuziazmą ji priėmė su nuginkluojančiu kuklumu.

– Mano labai ilgos rankos, – paaiškino ji. – Niekada nerandu tinkamo ilgio rankovių.

Mus areštavęs pareigūnas vadinosi Arnis Hedikas. Pareigūnui Hedikui nusiėmus kepurę, pasirodė, kad jo plaukai kaktoje išretėję taisyklingu puslankiu, tai teikė jo bruožams daugiau erdvės ir linksmumo. Jis nuėmė mums antrankius ir nuvedė įforminti. „Lyg būtume beformės“, – šnapštelėjo Harlou.

Iš visko sprendžiant, mano naujoji pažįstama čia jautėsi kaip žuvis vandeny. Ko nepasakytum apie mane. Laukinė ryto nuotaika seniausiai išgaravo, o jos vietoje spurdėjo kažkas kita – kažkas panašaus į širdgėlą ar namų ilgesį. Ką aš padariau? Kurių galų to reikėjo? Lubose it musės zvimbė fluorescencinės lempos, mesdamos mums visiems po akimis šešėlius, paversdamos mus nelaimingais, pažaliavusiais seniokais.

* Citata iš Viljamo Šekspyro tragedijos *Hamletas*.

– Atleiskite, kiek visa tai užtruks? – pasidomėjau aš. Stengiausi pasirodyti kuo mandagesnė. Staiga supratau, kad praleisiu popietinę paskaitą. Europos viduramžių istoriją. Geležinės mergelės, belangės, deginimai ant laužo.

– Kiek reikės, tiek ir užtruks. – Dokumentus pildžiusi moteris pervėrė mane nuožmiu, tulžingu žvilgsniu. – Susisuksim greičiau, jei nekamuosi manęs klausimais.

Per vėlu. Kitu atsikvėpimu ji nusiuntė mane į kamerą, kad nesimaišyčiau po kojomis, kol ji pildys Harlou popierius.

– Nesirūpink, bose, – šūktelėjo man pavymui Harlou. – Netrukus prisijungsiu.

– Bose? – perklausė moteris.

Harlou gūžtelėjo pečiais.

– Bose. Šefe. Idėjine vade. – Ji išsišiepė spindinčia ledo valymo mašinos „Zamboni“ šypsena. – El Capitán.

Galbūt kada nors ir išauš diena, kai policininkai ir studentai nebebus įgimti priešai, bet kažin ar aš tos dienos sulauksiu. Mane priverstė nusisegti laikrodį ir diržą, nusiauti batus ir basą nuvedė į narvą su grotomis ir lipniomis grindimis. Mano daiktus susirinkusi moteris buvo pikta kaip kažin kas. Ore maišėsi alaus, valgyklinės lazanijos, purškalo nuo vabzdžių ir myžalų tvaikas.

Grotos kilo iki pat kameros lubų. Dėl visa ko patikrinau; kaip mergina, laipioju visai neprastai. Dar daugiau fluorescencinių lempų, dar garsesnis zyzimas, o viena dargi žybsėjo: kamera tai pritemdavo, tai nušvisdavo, tarsi pagreitintai pralėktų ištisa diena. Labas rytas, labas vakaras, labas rytas, labas vakaras. Su batais būtų buvę smagiau.

Kamerą jau buvo apgyventa dviejų moterų. Viena jų tupėjo ant vienintelio pliko čiužinio. Buvo jauna ir trapi, juoda ir girta.

– Man reikia gydytojo, – pasiskundė ji man. – Pakėlusi parodė alkūnę; iš siauros įpjovos lėtai sunkėsi kraujas, mirgančioje šviesoje jo spalva keitėsi iš raudonos į violetinę. Staiga ji taip suspigo, kad iš netikėtumo krūptelėjau. – Man reikia pagalbos! Kodėl man niekas nepadedą?

Niekas, įskaitant mane, nesureagavo, ir mergina daugiau nepratarė nė žodžio.

Antroji kameros kaimynė buvo vidutinio amžiaus baltoji, nervinga ir liesa it skiedra. Jos plaukai buvo pašviesinti ir sušiaušti, vilkėjo rausvai oranžinį kostiumėlį, kuris šioje situacijoje atrodė keistai puošnus. Nelaimėlė ką tik įvažiavo į policijos automobilį, maža to, prieš savaitę ją sučiupo parduotuvėje gvelbiančią tortilijas su pomidorų padažu – vaisės buvo skirtos futbolo vakarėliui, kuris turėjo vykti jos namuose sekmdienio popietę.

– Prasti reikalai, – tarė ji man. – Rimtai, visiška nesėkmė.

Galų gale buvau įforminta. Sunku pasakyti, kiek valandų praėjo, laikrodžio neturėjau, bet seniai buvau praradusi bet kokią viltį. Harlou kabinete tebešlifavo savo pareiškimą, muistydamosi supamajame krėsele ir trepsėdama koja. Jai buvo pateikti kaltinimai dėl nuosavybės niokojimo ir viešosios tvarkos ardymo. „Niekiniai kaltinimai“, – nusišaipė ji. Harlou nėmė jų į galvą; taigi nevertėjo imti ir man. Ji paskambino savo draugužiui, vaikinui iš valgyklos. Tas tuoju pat prisistatė, ir ji išrūko, pareigūnams nespėjus sutvarkyti mano popierių.

Įsitikinau, kad vaikiną turėti naudinga. Ir nebe pirmą kartą.

Man buvo pateikti tokie patys kaltinimai, bet su vienu svarbiu papildymu – buvau apkaltinta pareigūno užpuolimu, o šitokių kaltinimų jau nepavadinsi niekiniais.

Tikinau save, kad nepadariau absoliučiai nieko bloga, tik atsidūriau netinkamoje vietoje netinkamu metu. Paskambi-

nau tėvams, nes kam daugiau galėjau skambinti? Tikėjausi, kad kaip paprastai atsilieps mama, bet ji buvo išėjusi lošti bridžo. Tarp kortuotojų ji buvo pagarsėjusi sukčiuvienė, stebėjau, kaip dar atsiranda žmonių, norinčių su ja lošti, bet kai kurie žmonės dėl bridžo padarys bet ką – veikia kaip narkotikas. Namo ji parsiras po valandos ar dviejų, sidabriname rankinuke barškindama nedorai susigrobtą laimikį, linksmesnė nei paprastai. Iki tėvas praneš jai naujieną.

– Ką tu, po velnių, iškrėtei?

Tėvo balsas atrodė suirzęs, lyg būčiau sutrukdžiusi kažkokį svarbų užsiėmimą, bet nieko kito iš manęs ir negalėtum tikėtis.

– Nieko. Užpuoliau universiteto miestelio policininką.

Pajutau, kaip rūpesčiai slysta man nuo pečių it gyvatės išnara. Pokalbis su tėvu dažnai mane taip paveikdavo. Kuo labiau jis širsdavo, tuo labiau aš nurimdavau ir pralinksmėdavau, o tai, žinoma, jį dar labiau supykdydavo. Būkime sąžiningi – tai supykdytų bet ką.

– Kuo menkesnis skausmas, tuo garsesnis skundas, – burbtelejo tėvas; štai kaip mikliai mano areštas davė peno pamokslui. – Visada maniau, kad iš kalėjimo paskambins tavo brolis, – pridūrė jis.

Netikėtas brolio paminėjimas privertė mane krūptelėti. Paprastai tėvas būdavo apdairesnis, juolab kalbėdamas telefonu, kurio, jo įsitikinimu, buvo klausoma.

Susilaikiau neatrėžusi, kad broliui kalėjime ir vieta, tikriausiai vieną dieną jis ten ir atsidurs, bet tikrai niekada nepaskambins.

Virš telefono ant sienos mėlynu tušinuku buvo įbrėžti trys žodžiai. *Galvok iš anksto*. Pamaniau, kad labai geras patarimas, tik gal kiek pavėluotas tam, kuris kalba šiuo telefonu. Būtų geras pavadinimas grožio salonui, dar pamaniau.

– Neįsivaizduoju, ką toliau daryti, – tarė tėvas. – Gausi pasiaiškinti.

– Tėte, man tai irgi pirmas kartas.

– Neturi jokios teisės meilintis.

Ir tada nei iš šio, nei iš to pravirkau – taip smarkiai, kad nebegalėjau šnekėti. Kelis sykius pabandžiau atsikvėpti ir ką nors pasakyti, bet neišlemau nė žodžio.

Tėčio tonas pasikeitė.

– Matyt, kažkas tave pakurstė. Tu visada buvai linkusi sekti kitais. Ką gi, sėskis ir sėdėk, – tarė jis, tarsi būčiau turėjusi kitą pasirinkimą, – o aš pažiūrėsiu, ką galiu padaryti.

Po manęs ragelį perėmė blondinė. „Niekada neatspėsi, iš kur skambinu!“ – sušuko ji. Jos tonas buvo pakiliai džiugus, bet pasirodė, kad surinko klaidingą numerį.

Būdamas tas, kas ir buvo – profesionalas, įpratęs visada pasiekti savo, – tėvas įsigudrino prie telefono pakviesti mane areštavusį policininką. Pareigūnas Hedikas pats turėjo vaikų: kalbėdamas su mano tėvu jis išreiškė visą užuojautą, kokios šis jautėsi nusipelnęs. Netrukus jie vadino vienas kitą Vincu ir Arniu, kaltinimas užpuolimu buvo sumažintas iki trukdymo policijos pareigūnui atlikti savo pareigas, o galiausiai ir visai atmetas. Beliko turto naikinimas ir viešosios tvarkos ardymas. Paskui atkrito ir šie, mat valgyklos moteriškė su akių apvadais mane užstojo. Ji patikino, kad aš buvau nekalta prašalaitė ir tikrai neketinau sukulti tos stiklinės. „Mes visi buvome šokiruoti, – pasakė ji. – Tokią sceną iškėlė, jūs net neįsivaizduojate.“ Tačiau tuo metu aš jau buvau pasižadėjusi tėčiui per Padėkos dienos atostogas sugrįžti namo, kad mano nusižengimas per keturias betarpiško bendravimo dienas būtų deramai išnagrinėtas. Nemenka kaina už palietą pieną. Jau neskaičiuojant laiko, praleisto už grotų.

TRYS

Sumanymas praleisti šventes postringaujant tokia potencialiai sprogstama tema kaip mano areštas buvo pramanas, ir mes visi tą žinojome, nepaisant išpešto pasižadėjimo. Mano tėvai ir toliau atkakliai apsimetinėjo, kad esame tvirta šeima, tokia, kurios nariai noriai išlieja vienas kitam širdį ir sunkią akimirką vienas į kitą atsiremia. Turint omeny, kad mano brolis ir sesuo buvo dingę be žinios, ši iliuzija buvo stubinamai gaji; aš ja kone žavėjausi. Tačiau sau meluoti negalėjau. Mes *niekada* nebuvo me tokia šeima.

Eilinis pavyzdys: seksas. Mano gimdytojai save laikė mokslo žmonėmis, neišsisukinėjančiais nuo rimtų gyvenimo klausimų, maža to – laikė save atvirai seksualaus septinto dešimtmečio vaikais. Ir vis dėlto praktiškai visko, ką tariuosi išmananti šia tema, išmokau iš televizijos programų apie gyvūnus ir laukinę gamtą, iš romanų, kurių autorius vargiai būtų galima laikyti ekspertais, ir atsitiktinių šaltakraujiškų eksperimentų, kurie iškėlė daugiau klausimų, nei davė atsakymų. Vieną dieną ant savo lovos radau dėžutę mažiausio dydžio tamponų ir skrajutę su nuobodžia technine informacija, kurios nutariau neskaityti. Niekas man nebuvo pasakojęs apie tamponus. Stebuklas, kad jų nesurūčiau.

Vaikystėje Rozmari Kuk buvo tikra gražbylė. Dabar ji – užsisklendusi koledžo studentė, kuri nemėgsta kalbėti nei apie save, nei apie savo šeimą. Vaikystėje Rozmari turėjo seserį ir brolių. Dabar ji – vienturtė. Kas gi įvyko Kukų šeimoje, kad apie tai kalbėti taip sunku, jog pasakojimą tenka atsukti iki vidurio ir perpasakoti iš naujo? Leiskime kalbėti pačiai Rozmari: neįtikėtina jos šeimos istorija peršoks dešimtmečius, supažindins su šokiruojančiais psichologiniais tyrimais, privers juoktis ir verkti, o galiausiai sugrįš į pradžią. Du kartus.

Amerikiečių rašytojos Karen Joy Fowler romanas *Mes visi nesavame kailyje* tapo tarptautiniu bestseleriu, buvo apdovanotas PEN/Faulkner premija ir atrinktas į „The Man Booker Prize 2014“ trumpąjį sąrašą.

